Nummer VN2019-014575

Directie directie middelen en control

Gemeente Amsterdam

College van burgemeester en wethouders **B&W**

Spoedvoordracht voor de College vergadering van 11 september 2050

Portefeuille: Financiën (15)

Duurzaamheid en Circulaire Economie (29)

Agendapunt: F1

Tekst van openbare besluiten wordt gepubliceerd

Onderwerp

Voortgang oplossingsrichtingen AEB Holding NV

Het college van burgemeester en wethouders besluit

1. **In te stemmen met het scenario voor het AEB waarbij op basis van de nu voorliggende informatie de voorkeur wordt uitgesproken om een samenwerking met publieke partijen verder uit te werken.** Dit betekent dat alternatieve opties niet worden uitgesloten, maar dat deze pas in aanmerking komen als de uitwerking van deze "publieke richting" *niet* tot het gewenste resultaat leidt. Het streven is de uitwerking van de voorkeursrichting en vervolgens de transactie voor eind 2019 ter goedkeuring aan de gemeenteraad voor te leggen.
2. **in te stemmen met de brief aan de raad d.d. 11 september 2019** met als onderwerp *Voortgang oplossingsrichting AEB Holding N.V.* waarin het college de gemeenteraad informeert over de laatste ontwikkelingen en haar voorkeursrichting voor het AEB.
3. **in te stemmen met de voordracht aan de gemeenteraad voor haar vergadering van 18 en 19 september 2019** waarin de raad wordt gevraagd kennis te nemen van de brieven aan de raad van 6 en 11 september 2019, wensen en bedenkingen te uiten met het oog op de externe onderzoekscommissie en geheimhouding op te heffen op een aantal eerder genomen besluiten.
4. **in te stemmen om wethouder Deelnemingen en wethouder Duurzaamheid te machtigen om tekstuele wijzigingen met betrekking tot de brief aan de raad en de raadsvoordracht te doen na afloop van de collegebespreking.**

Reden spoed

Kernboodschap

Het College heeft de afgelopen twee maanden meerdere oplossingsrichtingen voor de toekomst van AEB laten onderzoeken. Op basis van de nu voorliggende informatie heeft zij de voorkeur uitgesproken om een samenwerking met HVC verder uit te werken. Dit betekent niet dat alternatieve opties worden uitgesloten, maar dat deze pas in aanmerking komen als de uitwerking van deze "publieke richting" niet tot het gewenste resultaat leidt..

Bestuurlijke achtergrond

Op 1 januari 2014 is de verzelfstandiging van de voormalige gemeentelijke dienst Afval Energie Bedrijf gerealiseerd. De activiteiten van de voormalige dienst zijn ingebracht in AEB Exploitatie BV. De gemeente is 100% aandeelhouder van AEB Holding NV en kan haar aandeelhoudersrechten in de aandeelhoudersvergadering (AvA) uitoefenen. Naast aandeelhouder is de gemeente klant bij AEB voor de verwerking van het Amsterdamse huisafval en enkele aanvullende diensten. De energie die vrijkomt bij de verbranding van het afval wordt omgezet in (duurzame) elektriciteit en warmte, wat via Westpoort Warmte (WPW), waar AEB en Nuon elk een 50% belang in hebben, aan het stadswarmte netwerk geleverd. Hiernaast is de gemeente beleidsmaker en opdrachtgever op het gebied van

duurzaamheid en afvalverwerking, waarmee ze direct en indirect een impact heeft op AEB en de afvalstromen die AEB verwerkt. De gemeente Amsterdam is daarnaast financier van AEB: de gemeente heeft bij verzelfstandiging een achtergestelde lening verstrekt aan AEB (€ 108 miljoen). De overige leningen zijn per 27 november 2017 door AEB extern gefinancierd. De gemeente heeft door aflossing op deze leningen op dat moment hiermee haar risicoblootstelling verminderd met € 215 miljoen.

In 2017 is onderzoek gedaan naar het publiek belang van AEB en de noodzaak om AEB als deelneming aan te houden. Het college heeft besloten AEB aan te houden. Het college heeft toen wel besloten een drietal bestuursopdrachten uit te voeren op het gebied van performance & slagvaardigheid afval en warmte.

De ODNZKG heeft AEB sinds begin februari 2018 onder verscherpt toezicht gesteld, omdat de ODNZKG een verhoogd risico op een groot incident ziet en zich ernstige zorgen maakt over de veiligheidssituatie bij AEB. AEB heeft in opdracht van de ODNZKG een verbeterplan opgesteld. Met AEB is afgesproken dat AEB in de kwartaalrapportages over de voortgang rapporteert.

In december 2018 is de gemeenteraad in openbare brieven geïnformeerd over de tegenvallende prestaties van AEB en de mogelijke gevolgen die dat heeft voor de financiën en duurzaamheidsdoelstellingen van Amsterdam. Voorzien werd dat AEB over 2018 geen dividend zou uitkeren en ook in 2019 naar verwachting een financieel tegenvallend jaar zou worden. AEB gaf aan dat de belangrijkste oorzaken te vinden zijn in het tegenvallend functioneren van de scheidingsinstallatie, de kosten van het wegwerken van achterstallig onderhoud en het versterken van de organisatie van AEB. Parallel aan deze brief is de commissie MLD geïnformeerd over het effect op de duurzaamheidsdoelstellingen van de gemeente en het AEB.

Op 15 mei 2019 zijn de commissies FEZ en MLD schriftelijk geïnformeerd over een verdere verslechtering van de financiële situatie. De verwachting van AEB was dat zonder ingrijpen vanuit de aandeelhouder of vreemd vermogensverschaffer het waarschijnlijk onontkoombaar is dat de AEB de bankconvenanten zal breken en in default raakt.

AEB heeft het college op maandag 24 juni geïnformeerd dat AEB niet in controle is over de veiligheid in de fabriek. Hierdoor bestaan risico's op een ongeval met zwaar letsel, op ongewenste emissies en op een grote brand op het AEB terrein. Het College heeft n.a.v. hiervan een bestuurlijk team ingesteld en een projectopdracht verstrekt inzake de coördinatie van de borging van de publieke en financiële belangen van de Gemeente.

Op 27 juni 2019 zijn de commissies MLD en FEZ schriftelijk en vertrouwelijk geïnformeerd naar aanleiding van het bericht van AEB dat AEB niet in controle is over de (arbeids)veiligheid in de fabriek. AEB heeft daarop [redacted] vier van de zes lijnen tijdelijk te sluiten. Er wordt gewerkt aan maatregelen om de veiligheid structureel te borgen.

Op 2 juli 2019 heeft het college kennisgenomen van de veiligheidssituatie en de maatregelen om de veiligheidssituatie te verbeteren en continuïteit van maatschappelijke diensten als afvalverwerking en warmtelevering te borgen (brief AEB van 1 juli 2019).

Aanvullend zijn op 4 juli 2019 de raadscommissies MLD en FEZ in een besloten vergadering geïnformeerd over de veiligheid en financiële situatie bij AEB.

Op 9 juli 2019 heeft het college ingestemd met het voorleggen van het voorstel aan de gemeenteraad om een bedrag van maximaal € 35 miljoen beschikbaar te stellen om een periode van twee maanden te overbruggen waarin scenario's voor een definitieve oplossing zouden kunnen worden uitgewerkt. Scenario's die in het voorstel staan: voortzetting van AEB, een verkoop of een faillissement.

Sinds het raadsbesluit, is de gemeenteraad op de volgende momenten geïnformeerd over nieuwe ontwikkelingen en collegebesluiten over AEB:

Datum	Onderwerp
23 juli 2019	O.a. besluit over toekennen € 6 miljoen steun onder voorwaarden in de vorm van een garantie. (Tijdelijke) oplossingen voor afval, warmte en slib.
29 juli 2019	Stand van zaken RvC AEB
6 augustus 2019	Voortgang afval, warmte, slib en traject met herstructureringsadviseur. Aankondiging dat AEB zou gaan trekken op het bedrag van € 6 mln. en dat er een nieuw liquiditeitsverzoek zou komen.
14 augustus 2019	Ontwikkelingen AEB: benoeming lid Raad van Bestuur en bevestiging trekken op € 6 mln. + aanvullend liquiditeitsverzoek AEB
20 augustus 2019	Bredere context en voortgang afval, warmte, slib en financiën
27 augustus 2019	Vertrek financieel directeur AEB
6 september 2019	Voortgang: vestigen zekerheden WPW, RvC en RvB, voornemen verwerven grond afvalpunten en wisselcontainers.

Voor de steun onder voorwaarden van € 6 miljoen is een staatssteunmelding gedaan bij de Europese Commissie op grond van de Richtsnoeren voor reddings- en herstructureringssteun voor ondernemingen in moeilijkheden.

Op 27 augustus 2019 heeft het college tevens besloten tot het voornemen de grond van drie recyclepunten van AEB en een aantal afvalcontainers te verwerven. Als de transactie is afgerond, wordt de situatie rond de afvalpunten geharmoniseerd (nu allemaal in eigendom van de gemeente Amsterdam). Dit is een versnelling van een reeds voorgenomen besluit. Bijkomstigheid van deze versnelling is dat AEB na overdracht kan beschikken over liquide middelen

Bestuurlijke prioriteit

N.v.t.

Wettelijke grondslag

Artikel 160, eerste lid, onder a Gemeentewet

Het college is bevoegd om het dagelijks bestuur van de gemeente te voeren, voor zover niet bij of krachtens de wet de raad of Burgemeester hiermee is belast.

Artikel 169, Gemeentewet

1. Het college en elk van zijn leden afzonderlijk zijn aan de raad verantwoording schuldig over het door het college gevoerde bestuur.

2. Zij geven de raad alle inlichtingen die de raad voor de uitoefening van zijn taak nodig heeft.

Onderbouwing besluit

Ad 1) Voorkeursscenario AEB

Het College heeft de afgelopen twee maanden meerdere oplossingsrichtingen voor de toekomst van AEB laten onderzoeken. Deze onderzoeken zijn op hoofdlijnen gerubriceerd naar:

1. een door de directie van AEB voorgestelde richting, waarbij het advies van Alvarez & Marsal is gebruikt,
2. een onderzoek onder leiding van KPMG naar mogelijke geïnteresseerden voor een overname van (een deel van) AEB;
3. een verkenning naar een mogelijke samenwerking met andere publieke partijen.

Vanaf de start van het onderzoek heeft het borgen van de publieke functies (afvalverwerking, warmte- en elektriciteitslevering en slibverwerking) centraal gestaan. De partner die zich in het publieke traject heeft aangediend, heeft op al deze functies een bewezen en goede staat van dienst. Zij beschikken over de mogelijkheid om met menskracht, organisatorische en technische deskundigheid AEB snel te integreren in hun organisatie. Daarmee brengen zij het bedrijf weer op orde; niet alleen technisch, maar ook de benodigde verandering in de cultuur van de organisatie. De partij in kwestie voegt hieraan toe dat zij zich in haar missie en strategie richt op het ondersteunen van haar deelnemers in de energie- en warmtetransitie. Zij brengt aantoonbare ervaring mee op het warmtedossier, waaronder onderzoek naar bijvoorbeeld geothermie en daarmee onderscheiden zij zich positief.

Met de potentiële samenwerkingspartner zijn eerste intenties uitgewisseld om tot een transactie te komen. Deze zullen de komende periode nader worden verkend en uitgewerkt. Het uitgangspunt van het college is om niet zonder meer akkoord te gaan met het verder verstrekken van liquide middelen. Daarnaast wil het college toekomstige risico's (voor de continuïteit van de publieke functies en financieel) zo veel als mogelijk reduceren. Dit betekent dat in de uitwerking van de voorkeursrichting wordt ingezet op een minimalisering van de af te boeken waarde van de verstrekte achtergestelde lening (€ 108

miljoen) en de verstrekte liquiditeitssteun onder voorwaarden (tot nu toe € 5,3 miljoen). De eerste analyses zijn wat dat betreft positief, maar nader onderzoek is nodig.

Dit voorkeursscenario betekent niet dat alternatieve opties worden uitgesloten, maar dat deze pas in aanmerking komen als de uitwerking van deze "publieke richting" *niet* tot het gewenste resultaat leidt. Het streven is de uitwerking van de voorkeursrichting en vervolgens de transactie voor eind 2019 ter goedkeuring aan de gemeenteraad voor te leggen.

Ad 2) Brief aan de raad d.d. 11 september 2019

Op basis van de collegebesprekingen heeft zij een voorkeursrichting aangegeven voor een oplossing voor de ontstane situatie met het AEB. In deze nieuwe brief aan de raad informeert zij de leden over deze voorkeur en geeft zij tevens aan dat alvorens tot een definitief besluit kan worden gekomen, waarbij ook andere mogelijkheden nog niet worden uitgesloten, de oplossingsrichting verder onderbouwd moet worden.

De brief maakt onderdeel uit van de voordracht aan de raad (beslispunt 2) ter bespreking in de commissie MLD (onder uitnodiging van de leden van de commissie FEZ) van 12 september aanstaande en ter bespreking en besluitvorming in de raadsvergadering van 18 en 19 september aanstaande.

Ad 3) Raadsvoordracht

Op basis van de voordracht wordt de raad gevraagd:

- kennis te nemen van de brieven van het college d.d. 6 en 11 september 2019;
- wensen en bedenkingen te uiten met het oog op de werkzaamheden van de externe onderzoekscommissie;
- in te stemmen met de opheffing van de geheimhouding van:

1. de brief aan gemeenteraad 15 mei 2019,
2. de brief aan raadscommissies MLD en FEZ van 27 juni 2019.
3. de raadsvoordracht voor de vergadering van 10 en 11 juli 2019 met uitzondering van de bijlagen.

De raad heeft eerder de door het college opgelegde geheimhouding op bovengenoemde stukken bekrachtigd. De belangen uit de Wet openbaarheid van bestuur wegen op dit moment niet meer op tegen openbaarmaking van deze stukken. Door verloop van tijd zijn de documenten die destijds geheim waren inmiddels niet meer geheim en weegt openbaarmaking zwaarder dan geheimhouding.

Financiële onderbouwing

Conclusie

De genoemde beslispunten in de voordracht hebben geen financiële consequenties.

Communicatie

Binnen de gemeente

n.v.t.

Buiten de gemeente n.v.t.

Documenten

Registratienr.	Naam
AD2019-081140	1. raadsbrief 6 september 2019.pdf (pdf)
AD2019-081139	2. raadsbrief 11 september 2019.pdf (pdf)
AD2019-081141	3. Onderzoeksvoorstel externe onderzoekscommissie AEB.pdf (pdf)
AD2019-081210	Advies (pdf)
AD2019-081301	Advies DMC Concerncontrol bij AEB 11 sept 19-def.pdf (pdf)
AD2019-080765	College van B&W Voordracht (pdf)

Behandelend ambtenaar (naam, telefoonnummer en e-mailadres)

Persoonsgegevens

Besluit college van burgemeester en wethouders

Vrije tekst (zonder aanpassing) tot het maken van tekstuele wijzigingen